

שׁוֹבֵה יִשְׂרָאֵל

בס"ד, שב"ק פרשת בא ד' שבת תשע"ב | גליון 486

דברי הימים

א' בשבט כיום מתן תורה

א' בשבט ב' תפ"ח החל משה רבינו לחזור לבני ישראל על התורה בספר "משנה תורה" הוא ספר דברים. "בעבר הירדן בארץ מואב הואיל משה באר את התורה הזאת לאמר", בא' בשבט, סמוך לפטירתו הוכיח משה רבנו את עם ישראל על שהמרו את פי ה' והכעיסוהו בארבעים שנה שהיו במדבר. בספר משנה תורה שנה וחזר על המצוות שכבר ניתנו לעם ישראל בהר סיני ובאוהל מועד, ואף ביאר להם מצוות חדשות שעדיין לא נאמרו. וכן נתן להם את הברכות והקללות, והכינם לבוא לרשת את ארץ כנען.

תחילת דיבורו של משה רבינו לבני ישראל היה "רב לכם שבת בהר הזה פנו וסעו לכם ובאו אל הר האמורי" וסוף דבריו "אשריך ישראל מי כמוך עם נושע בה".

במשך שלושים ושבעה יום דיבר משה רבינו עם ישראל את כל הדברים האלה, באחד בשבט התחיל ובשבעה באדר השלים.

לכן משול אחד בשבט כיום מתן תורה, כיון שניתן בו לישראל ספר משנה תורה, וכל הימים שבין א' בשבט לז' באדר יום פטירתו של משה רבינו, מסוגלים לזכות בהם במעיינות חדשים של תורה.

מדברי מו"ר ועט"ר רבי יאשיהו יוסף פינטו שליט"א

בנערנו ובזקננו נלך

רבנו מי ומי ההולכים, ענה לו משה רבנו בנעריו ובזקניו נלך, בבנינו ובבנותינו. כיוון שמשה רבנו פחד שאותם הנערים יקלקלו את הבנים שהתחנכו בדרך התורה והמצווה, לכן הבדיל והפריש ביניהם על ידי הזקנים, זקני העדה שומרי מסורת וגחלת הדת, והם ברוב חכמתם ותבונת דעתם ינסו להחזיר למוטב את אותם הנערים הרעים. ואם חלילה לא יצלח בידם הדבר, לכל הפחות ישמרו על הילדים הרכים מכל משמר, שלא יכרכו אחרי הנערים וילמדו מדרכיהם וממדותיהם הרעות.

ולמדים אנו, עד כמה חשוב להחזיר אווירה של קדושה ויראת ה' טהורה בצעירי הצאן, שהם דור העתיד וההמשך של עם ישראל. כי אם האדם לא ייטע בלב בניו ובנותיו אהבת תורה ויראת שמים, מי יודע אם יתחברו בניו עם ילדים שהם בגדר "נערים", שעושים מעשי נערות, אשר יורידום לשאול מטה. ובמשפחה שמחזירים בילדים עוד משחר ינקותם אהבת ה' ואהבת תורה ויראת שמים, על ידי כך נוטעים בנפש הילדים נטעים נאמנים, שעוד יכו שורשים ויצמיחו פירות לתפארת בעם ישראל. ורגשות אלו נחקקים בליבם לעד ולנצח, ובוזו קושרים ומחברים עצמם עם האבות הקדושים שהיו דבוקים וקשורים עם השי"ת בכל ליבם ונפשם. יזכנו ה' שכל זרע בית ישראל יהיו כשרים והולכים בדרך ה', ובזכות הבל פיהם של תינוקות של בית רבן העולם מתקיים, ובזכותם ניגאל.

יסוד גדול בחיי האדם, להשקיע את כל כוחותיו בחינוך בניו ובנותיו כדי שילכו בדרך האבות הקדושים, וככל שהאדם משקיע בחינוך, וכן בתפילה על החינוך הטהור, כך יזכה לראות את בניו כשתילי זיתים סביב לשולחנו. וענין נפלא מצאנו בפרשת השבוע, כאשר משה רבינו אומר לפרעה "בנעריו ובזקניו נלך בבנינו ובבנותינו בצאננו ובבקרנו כי חג ה' לנו", לכאורה היה למשה לאמר בזקניו ובנעריו בבנינו ובבנותינו נלך, והיה לו להקדים את הזקנים לנערים, ולמה הפסיק בין הנערים לבנים והבנות ע"י הזקנים, ומדוע לא הסמיך את הבנים והנערים יחדיו, שיותר ראוי כך להאמר. ונראה לבאר, שאמרו חז"ל שבאותו הדור במצרים היו הרבה רשעים, ודרשו על הפסוק "וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים" - אחד מחמישה, ויש אומרים אחד מחמישים, ויש אומרים אחד מחמש מאות. ואימתי מתו? בימי האפלה, שהיו ישראל קוברין מתייהן, ומצרים יושבים בחושך, וישראל הודו ושבחו על שלא ראו שונאיהם ושמחו בפורענותם.

מבואר במדרש, שהיו רבבות ילדי ישראל יתומים שמתו אבותיהם בימי החושך, ואותם ילדים בוודאי ראו אצל אבותיהם את דרכם הרעה, ולא התחנכו בדרך ה' האמתית על פי מסורת האבות, אלא על פי הנהגת אבותיהם הרשעים. ולכן קרא משה רבנו לאותם הילדים "נערים", כמו שמצאנו ביוסף שהיה עושה מעשי נערות (עי' ב"ר פ"ד ז'), ולפי שמעשיהם לא היו כל כך ראויים ומתוקנים, קרא להם משה רבנו נערים. ולכן, כאשר שאל פרעה את משה

ר"ת	יציאית השבת	כניסת השבת	
18:25	17:47	16:32	ירושלים
18:22	17:48	16:48	ת"א אשדוד
18:19	17:46	16:36	חיפה
18:23	17:49	16:48	ב"ש

השיעור השבועי מהאדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א

יתקיים בימי חמישי בשעה 21:00 בהיכל ישיבת שובה ישראל

רח' שבת בנימין 34, רובע י"ב, אשדוד. פרטים נוספים בטל: 08-8679897

ניתן לקבל את העלון במייל מידי שבוע, לאחר הרשמה במייל: info@shoovaisrael.com

כמו כן ניתן לקבל במייל את דבר התורה היומי מהאדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א

לאחר הרשמה במייל: info@shoovaisrael.com

שלושת ימי האפילה

וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת-יָדוֹ עַל-הַשָּׁמַיִם וַיְהִי חֹשֶׁךְ-אֲפֵלָה כָּל-אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁלֹשֶׁת יָמִים. אמרו חז"ל, שהיו באותו דור רשעים שלא רצו לצאת ממצרים, משום שאהבו את אדונייהם. אותם רשעים מתו בשלושת ימי האפילה, כדי שלא יראו המצרים כיצד קוברים ישראל את מתייהם. וקשה, שהרי במכת הערוב למדנו שנגזרה המכה גם על בני ישראל שהיו עובדי עבודה זרה, והקב"ה ריחם עליהם וניצלם. אם כן למה לא ניצלו מהעונש גם במכת החושך? אלא, שכל מטרת שעבוד מצרים, היתה כדי שיקבלו בני ישראל את התורה. אילו היו בני ישראל נהנים בארץ מצרים, היה להם קשה מאד לקבל את התורה ולקיים את מצוותיה, ומפאת קושי השיעבוד שעבדו במצרים ללא מנוח, ובמיוחד אחרי שהכביד פרעה את שיעבודם, העדיפו בני ישראל להשתעבד להקב"ה ולקבל את התורה מאהבה, מלהשאר עבדים במצרים. ובזכות זה היו ראויים לגאולה, אע"פ שעובדי עבודה זרה היו. ואילו אותם רשעים שרצו להשאר במצרים, במיוחד לאחר התקופה הארוכה של המכות שאז רפה קושי השיעבוד, בודאי לא היו רוצים לקבל את התורה, ולא נותר להם זכות להגאל, ולכן במכת ערוב המתין הקב"ה אולי יחזרו בתשובה, אך כשתקרב עת הגאולה ולא חזרו, לכן נענשו בימי מכת חושך. (כסף נבחר)

איש ואשה שזכו

פתיחות

שח פעם אדם שחיו בבית עלו על שירטון: "חשוב לי שתהיה פתיחות ביני לבין רעייתי, ואמר אני לה את כל האמת וכל מה שעולה על לשוני. אך מה אעשה ואין היא מספיק פתוחה לקבל את דברי וטוענת שאני ביקורתית..."

"פתיחות" הוא אמר, ובשמה של מילה חיובית זו הוא מאפשר לעצמו לפגוע ולהשפיל, כמה חבל!

מה עצום כוחם של מילים. אמר החכם מכל אדם "מות וחיים ביד הלשון", מילים יכולות לנחם, לעודד ולרומום, אך באמצעותן ניתן גם לפגוע, לצער ולהשפיל. הקשר שבחיי הנשואים מבוסס אף הוא על השיג ושיח בין בני הזוג.

טעות לחשוב, שמאחר וליד בן הזוג מרגישים טבעי, ניתן לומר כל מה שעולה בראש בלא לברור את המילים. דוקא בגלל הקרבה הרבה אל בן הזוג, צריך לקחת בחשבון שלא ניתן להחזיר מילים שנאמרו, ומילים קשות יוצרות משקע שקשה לשכוח... לא ניתן להגיע להרמוניה בנישואין אם אין זהירות וחשיבה מקדימה על המילים הנאמרות.

אם כל כך צריכים להיות זהירים בדיבור בין בני הזוג, איך אכן מגיעים לפתיחות אמיתית ולקשר טוב עם בן הזוג?

כמעט כל דבר ניתן לומר לבן הזוג, אך דגש רב יש לשים על איך הוא יאמר. בתחילה נצטרך להשקיע מחשבה רבה איך לומר את מה שמפריע לי, חשוב להביע את עצמנו באופן ברור וללא האשמות באופן שבו הזוג לא יפגע ויהיה נכון לשמוע את דברי.

כאשר נבקש דבר מבן הזוג, נמנע מחלוקת פקודות. נמצא את הדרך שתשמע נעימה באוזני בן הזוג ותגרום לו להיענות לבקשתי, לדוגמא עדיף להשתמש בנימת בקשה מנומסת "אולי אתה יכול בבקשה..."; "מצטער להפריע לך, אפשר לבקש ממך משהו?".

נשמע לא טבעי? אולי. אך אם נתרגל לדיבור נעים וחיובי יהפוך הדבר להרגל, ואף ברבות הימים יביא את בן הזוג לפנות אלינו באותו האופן.

לא ניתן להצביע על נוסחא אחידה לכל בני זוג, שהרי לכל אחד תכונות אופי שונות, ומה שמתאים לאחד, לא יתאים לשני. לכן על בן הזוג ללמוד להכיר את בן זוגו, מה פוגע בו ואיך הוא מגיב, להמנע מפגיעה ולנסות אופנים שונים של תקשורת, בחלוף הזמן כשנמצא את הנוסחא המתאימה, או אז הדיבור יזרום באופן טבעי ותיווצר הרמוניה ופתיחות אמיתית, לא רק פתיחות של המדבר אלא גם פתיחות של השומע!

חבל שאותו אדם שהתלונן שאשתו לא מספיק פתוחה כלפי דבריו, לא למד שפתיחות צריכה להיוצר באופן הנכון והחיובי. אך לעולם לא מאוחר תמיד ניתן ללמוד, לנסות ולהשתפר...

ברמראות

"דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב" (י"א ב')

ואמרו חז"ל אין נא אלא לשון בקשה. מדוע היה הקב"ה צריך לבקש ממושה שיאמר בלשון בקשה לבני ישראל, שיקחו כסף וזהב מהמצרים, והרי מי לא יחפוץ להעשיר את עצמו? אלא, שבני ישראל ידעו שנסיון העושר קשה מנסיון העוני, ולא רצו להכניס את עצמם לנסיונות חדשים שלא הורגלו בהם. וכפי שאמרו למשה רבינו, ולואי שנצא בעצמנו, והיינו, הלוואי שנצא בשלום ובשלמות הראויה בדרך שנהגנו בה עד כה, ושנצליח להשלים נפשנו בדרך זו לעמוד בנסיון העוני. אך הקב"ה הבטיח לאברהם אבינו, שבסוף השעבוד בני ישראל יצאו ממצרים מושלמים, בכל סוגי השלמות וסוגי הנסיונות הקיימים, וע"כ אם לא יקחו רכוש מהמצרים, הרי שעדיין יחסר שלב אחד בשלמות נפשם. וע"ז יבוא אברהם אבינו ויטען, ועבדום וענו אותם קיים בהם, ונפשם ונפש בניהם אחריהם מושלמת לעמוד בנסיון העוני. אך ואחרי כן יצאו ברכוש לא קיים בהם, וא"כ נפשם עדיין לא מושלמת לעמוד בנסיון העושר. משום כך ציוה הקב"ה למשה שיבקש מבני ישראל שישאלו רכוש מהמצרים, והיה זה ציווי בלשון בקשה, שאף על פי שקשה עליהם הדבר, בכל זאת יתאמצו לשאול כלי כסף וכלי זהב, בכדי להפיס את דעתו של אותו צדיק, ושלא יצטער שעדיין לא הגיעו בניו לשלמות נפשם הראויה.

(תורת אישיהו - שמות)

"ולכל בני ישראל, לא יחרץ קלב לשנו" (י"א ז).

ואילו הכלבים היו חורצים את לשונם ונובחים כנגד בני ישראל, הרי לא היה נגרם שום נזק מנביחתם, ואם כן מה ההבטחה הגדולה שמבטיח הקב"ה

לבני ישראל שאף כלב לא ינבח?

חז"ל אומרים (פסחים ק"ח), אמר רב ששת משום רבי אלעזר בן עזריה, כל המספר לשון הרע וכל המקבל לשון הרע ראוי להשליכו לכלבים. וביאר בעל 'כלי יקר' טעמו של דבר, שכל המספר לשון הרע אף הוא דומה לכלב המנבח וחוץ בלשונו, ולפיכך במצרים שלא היה בהם לשון הרע משום כך לא יחרץ כלב לשונו, מידה כנגד מידה.

ומבאר במדרש, שבני ישראל שבמצרים היו לקויים בעוון לשון הרע, וזה היה הגורם לגלות ולשעבוד. אכן, אחרי שבני ישראל טיהרו וזככו עצמם, ולימדו את לשונם לדבר באורח מישור, זכו להגאל ולצאת מארץ מצרים. משום כך, בשעה שעמדו לצאת ממצרים אף כלב לא נבח ולא חרץ לשונו כנגדם.

ליל שְׁמֵרִים הוּא לַה' הַלְוִיָּאִים מְאַרְץ מִצְרַיִם הוּא הַלְוִיָּה הַזֶּה לַה' שְׁמֵרִים לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדֹרֹתָם (י"ב, ב' מ"ב)

האור החיים הקדוש מבאר שפסוק זה מכוון על חמישה נסים שזמנם היה בלילה. א. בימי אברהם אבינו כשהכה את ארבעת המלכים "ויחלק עליהם לילה" ונעשה נס לאברהם אבינו, וכנגד נס זה אמר "ליל שְׁמֵרִים הוּא לַה'", כי היו מהאומות שלא האמינו בנס הצלתו של אברהם אבינו מאור כשדים, ובאמצעות נס ארבעת המלכים נתגלה בעיני האומות אמיתות ה' יתברך. ב. נס יציאת מצרים "ויהי בחצי הלילה" וכנגד נס זה אמר "הַלְוִיָּאִים מְאַרְץ מִצְרַיִם". ג. בימי חזקיה המלך כשהכה המלאך גבריאל את מחנה סנחריב "ויהי בלילה ההוא", וכנגד נס זה אמר "הוּא הַלְוִיָּה" - הידוע לנס. ד. בימי מרדכי ואסתר "בלילה ההוא נדדה שנת המלך" וכנגד נס זה אמר "הַזֶּה לַה'". ה. הגאולה העתידית, שחלק הקב"ה ליל ט"ו לשניים, חציו ליציאת מצרים וחציו לגאולה לעתיד לבא (מכילתא), כנגדה אמר שְׁמֵרִים לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדֹרֹתָם, לסוף הדורות.

מסורת בכשרות

בזמירות השבת אנו שרים: "להתענג בתענוגים, ברבורים ושל ודגים", האם אכן הברבור כשר באכילה וניתן להתענג על בשרו? אכן, מצאנו את הברבור עולה על שלחנו של שלמה המלך, כפי הכתוב בנביא מלכים "ויהי לחם שלמה... וברבורים אבוסים", משמע שאכן הברבור אכן כשר לאכילה. מדוע איפה לא נתענג גם אנו בסעודות השבת על הברבור? יש לדעת, שהברבור שאנו מכירים היום, שהוא עוף מים גדול הדומה לאווז, וצוארו ארוך ושוחה מהר, אינו בהכרח הברבור שנאכל בשלחנו של שלמה המלך, אמנם שמו נקרא בפי כל ברבור, אך אין לנו את המסורת והחזקה מדור לדור שזהו הברבור הכשר שאכן עלה על שולחן שלמה המלך.

נפסק שעוף כשר לאכילה בג' סימנים: א. אצבע יתירה ברגלו, ב. יש לו זפק, שהוא כיס שמצוי בגרון בו המזון מתעכב טרם העיכול, ג. הקרום הפנימי של הקורקבן נקלף. ודי בסימן טהרה אחד, ובלבד שהעוף לא ידוע כעוף דורס. אך קבעו חכמים, כי בנוסף להימצאות אחד מסימני הטהרה, מותר לאכול את העוף, אך ורק כשיש מסורת המקובלת מדור לדור שעוף זה טהור וכשר באכילה. ולכן הברבור לכל סוגיו, אף שנאכל בשלחנו של שלמה המלך אסור לנו באכילה, וזאת משום שאין לנו מסורת שטהור הוא. בפרשה אנו קוראים על הארבה, ובספר ויקרא כתוב שחלק מסוגי החגבים כשרים באכילה, וסימנם א. יש לו ארבע רגליים, ב. יש לו ארבע כנפיים החופות את רוב ארכו והיקפו, ג. יש לו שתי כרעיים לנתר בהם. אך התנאי להיתר לאכילת החגב, שאף שנמצאו בו הסימנים הנ"ל, הוא שיש מסורת על כך שהוא חגב כשר. אכן ידוע שיש בידי בני תימן מסורת מדוייקת על סימני חגבים הכשרים באכילה, ואחד מהסימנים הידועים בעדות תימן היא הימצאות האות 'כ' בחזהו המהווה סימן שהוא כשר. ידוע שבמרוקו היה פולמוס גדול על עניין כשרות החגבים, בתקופות שהארבה פשט על הארץ והיבולים החקלאיים נכחדו על ידו, היעדר התבואה והיבול הביא למצבי רעב, והרבה מהיהודים התירו את אכילת הארבה על פי סימני טהרה. האור החיים הקדוש זצוק"ל התנגד לאכילת הארבה בטענה שחסרה המסורת על כשרותם. ואכן כתב "לכן כל ירא וחרד ימנע עצמו, אא"כ בהוראת חכם", היו חכמים אחרים, כרבי כליפא מלכא זצוק"ל ועוד רבים, שהתירו את אכילתו. הנהגים לאכול חגבים על פי המסורת מברכים עליהם ברכת "שהכל נהיה בדברו", ואין בו דין של אבר מן החי, ואין איסור באכילת דמו.

פניני דברי יאשיהו

אל יאוש!

בשעה שבקש הקב"ה ממושה רבנו שיגאל את ישראל ממצרים, ענה משה ואמר: והן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקולי כי יאמרו לא נראה אליך ה'! טענת משה הייתה: איך יוכל עם אשר שקע במ"ט שערי טומאה, לשוב בתשובה שלימה?

השיב לו הקב"ה: מה זה בידך? ויאמר משה! המטה רומז לאדם, האלוקים עשה את האדם ישר, כדוגמת המטה שאף הוא ישר. "וישליכהו ארצה, ויהי לנחש", רמז לאדם שנפל בארציותו עד ששקע בזוהמת הנחש. ואעפ"כ, ה' נותן יד לפושעים וחותר להם חתירה תחת כסא הכבוד, "שלח ידך ואחוז בזנבו" - שדי באחזיה קטנה בקצה הזנב, "וישלח ידו ויחזק בו, ויהי למטה בכפו", שתיכף הקב"ה פותח לו פתח כפתחו של אולם ומעמידו במקום שאין צדיקים גמורים יכולים לעמוד.

שוב טען משה רבנו, ושמא בכל אופן, לגודל טומאתם, לא תקבלם בתשובה?, השיב לו הקב"ה במופת השני, שבו נטמא האדם בטומאת צרעת החמורה, ואעפ"כ, "וישב ידו אל חיקו ויוציאה מחיקו והנה שבה כבשרו", שהוא ית', חושב מחשבות בלתי ידח ממנו נדח, וגם אם יהיה נדח בקצה השמים, משם יקבצך ה' אלוקיך.

טען משה, ואם עדיין אינן חוזרים בתשובה, שכל כך נתרחקו ממך, מקוצר רוח ומעבודה קשה, ושמא לא תקבלם? הראה לו הקב"ה את מופת המים הנהפכים לדם ואינם חוזרים להיות מים כבסימנים הראשונים, והוא רמז לאדם שאינו מוכן לקבל שום סימן מן השמים, שבאמת אין לו תקנה, ח"ו.

רבי ישראל אבוחצירא זיע"א הנאבא סאלי - ד' בשבט תשד"ם

שינתו, בחכמתו הרבה ובתבונתו ושנינותו, ידע להינזר מאכילה, למרות שסעודות רבות ערך על שולחנו, המסובים נהנו מסעודה ושפע כיד המלך, והוא השכיל להימנע מלהכניס מאכל לפיו. שעות ארוכות היה מקדיש ללימוד התורה, כשאת הספר היה אווז בידיו לכבוד התורה, ולא הניחו על שולחן וכד'. ניסים רבים נעשו בכח תפילתו וברכתו, ורוח הקודש שרתה בביתו. לרבים שבאו לקבל את ברכתו ולבקש שיעתיר בעבורם, בעונותו הרבה היה מסביר, שהברכה באה רק מפאת גודל האמונה והתמימות של הבאים להתברך.

בקדושתו הרבה ובהנהגתו התקיפה נלחם על קדושת החינוך היהודי ועזר ליהודים מול השלטון במרוקו. כאשר עלה רבי ישראל לארץ ישראל והשתקע בה, נדד בין כמה ערים שאיווה לדור בהם, אך לבסוף קבע את מגוריו בעיר נתיבות. אף בארץ הקודש נתן יד לכל דבר שבקדושה, ונלחם להגן על קדושת החינוך של ילדי ישראל ועל כבוד התורה, בנועם הליכותיו מחד ובתקיפות של קדושה מאידך, התפרסם רבות בארץ, ורבים שיחרו לפתחו לדרוש ממנו עצה תושיה וברכה. כל חייו היה אומר, שיש בידו הבטחה מאליהו הנביא שיזכה לראות את הגאולה ואת פני משיח צידקנו, אך תקופה קצרה לפני פטירתו קרא למניין צדיקים ואמר להם שאותה הבטחה התבטלה ופטירתו תהא כפרה לצרות עם ישראל.

בד' בשבט שנת ה'תשמ"ד עלה רבי ישראל ה"באבא סאלי" למרומים והשיב את נשמתו הקדושה ליוצרה. זכותו תגן עלינו, אמן.

מו"ר רבי ישראל אבוחצירא - הנאבא סאלי זיע"א, נולד בראש השנה בשנת תר"ן, לאביו רבי מסעוד בנו של ה"אביר יעקב". רצה אביו לקרא לו יעקב, כשם סבו, אך פחד מגודל קדושת השם, לכן קרא שמו ישראל, על דרך שאמר המלאך ליעקב לא יקרא שמו יעקב, כי אם ישראל. ידוע, שאביו רבי מסעוד, הזהיר את רבי ישראל מקטנותו, שלא יקפיד ולא יקלל אף אחד מישראל, ויזהר בדיבורו מאוד. ואכן היה נקרא 'ישא ברכה' - ישראל אבוחצירא ברכה, תמיד שפתותיו מללו ברכות ותפילות. ואף נקבע שמו בקרב העם הנאבא סאלי - האב המתפלל.

כבר בגיל צעיר חזו הכל שאור גדול טמון בו, את כל עתותיו הקדיש ללימוד התורה, והפליא את כל הסובבים אותו בפקחותו ושנינותו הרבה. לא ארכו השנים ורבי ישראל הוכתר להיות אב בית דין של כל מחוז מגוריו במרוקו.

מסופר שכשהגיע לראשונה לביקור בארץ ישראל, פגש את הרב הצדיק רבי שלמה אליעזר אלפנדרי זצוק"ל, עמד לכבודו הרב אלפנדרי, על אף שהיה זקן ובא בימים, והרכין את ראשו לפני רבנו, שהיה צעיר ממנו מאוד בימים, ואמר לו אתה הוא עמוד התפילה בדורנו, התפלל נא בעבורי.

כוחו הרוחני של רבי ישראל היה עצום, ידוע ומפורסם היה שכל חייו נזהר בשמירת קדושת פיו, וכן בקדושת העיניים, מפורסם היה במיעוט אכילתו ומיעוט

האמנתי כי אדבר - כשאדם מאמין בכוח דיבורי תפילתו, שהם רצויים ומקובלים לפני המקום. אזי, אני עניתי מאוד הקב"ה עונה לו ממעון קודשו מן השמים.

מאמר החכם

ישראל אשר בך אתפאר

העיירה בודניב שבמחוז תאפילאלת במרוקו ידעה ימים קשים, מושל העיירה היה איש אכזר ושונוא ישראל, שחיפש תמיד להרע ליהודים. עלילות מרושעות ניחתו על קהילת היהודים אשר חשו על בשרם את אכזריותו ורוע מעלליו.

בניסיון להטות את לב המושל לטובת היהודים, ערכה אחת המשפחות החשובות בעיר סעודה מפוארת לכבודו. ראשי הקהילה ומכובדי העיר הוזמנו, וביניהם אף רבי ישראל אבוחצירא זיע"א - הבאבא סאלי, שלא מזמן עקר מהעיר ארפוד וקבע משכנו בעיירתם. קבלת פנים מלכותית נערכה למושל ולפמילייתו, הכל ניגשו וקדו לפניו וחלקו לו כבוד מלכים. ברוב הדר הובל המושל לעבר שלחן הכבוד. יושב היה המושל ומיטיב את ליבו במאכלים המיוחדים שהכינו לכבודו, מתענג על הכבוד שחלקו לו היהודים. אך לא לזמן רב... רבם של היהודים רבי ישראל אבוחצירא הגיע להשתתף בסעודה, כשחלף הרב ליד מקום מושבו של המושל, החל מטיח בו מילים כדורבנות על מנהגיו ומעלליו הרעים. התיישב רבי ישראל בשלחן הכבוד ולא נשא למושל פנים, לאחר זמן מועט לקח רבי ישראל את מקלו והחל לחבוט בו בקרקע. כעת לא יכול המושל לשאת עוד את הביזיון הגדול, קם בחמת זעם ויצא מהסעודה. אימה גדולה נפלה על כל הקהל, חרדו הם פן יקשה המושל כעת את ליבו וידאג להחזיר להם עשרת מונים על הביזיון שספג. החל הקהל להתפזר כל איש לביתו, כשליבם בל עימם חרדים היו לעתיד. אך רבי ישראל חזר לביתו רגוע ושל.

ויהי באישון ליל, בנו של המושל חלה מאד, קדח הנער מחום ומצבו החל להתדרדר וסכנה נשקפה לחייו. טובי הרופאים הוזעקו לארמון, אך לא נמצא מזור למחלתו של הבן. בצר לו ובחשש שמא קללת הצדיק פגעה בבנו. שלח המושל לקרא לרבי ישראל אבוחצירא לביתו. כשהגיע רבי ישראל עמד המושל בקול תחנונים ביקש שימחל לו על רוע מעשיו, והתחנן לפניו כי יפא את בנו מחמד עינו. לא בנקל הצליח להפיס את דעתו של רבי ישראל, אך לאחר שהבטיח כי מעתה ידאג לרווחתם של הנתנים היהודים שבמחוזו, נאות רבי ישראל לברך את הנער. שעון היה בכיסו של רבי ישראל, שעונו של אחיו הגדול רבי דוד אבוחצירא הי"ד וזיע"א שנהרג על קידוש השם, חביב עליו היה שעונו

של אחיו הצדיק. הוציא רבי ישראל את השעון מכיסו והניחו מתחת לכרית הנער, וחזר לביתו. לא ארכו השעות, הנער קם ממיטת חוליו והתרפא, ויהי הדבר לפלא. ואכן מאותה התקופה זכו היהודים ליחס הוגן מהמושל, אשר חלק כבוד רב לרבי ישראל אבוחצירא.

אופקיר בן המושל שקיבל את חייו במתנה, בכח ברכת ותפילת הצדיק, נוהג היה לבקר תכופות בביתו של רבי ישראל, מבקש את ברכתו ואת קירבתו לצדיק. לימים גדל הנער והיה לאיש, כבוד גדול חלקו לו בחצר המלוכה, עד שעלה לגדולה והפך לשר הצבא והמשטרה.

חלפו הימים, רבי ישראל נסע לארץ הקודש. באותה תקופה החלה תנועת האליאנס להכות את שורשיה בקרב יהודי מרוקו, הם שיכנעו בערמה את היהודים להוציא את בנייהם מתלמודי התורה ולהעבירם לבתי הספר כדי לרכוש השכלה, כשהם מעבירים חוק בממשלה לחייב את ההורים לשלוח את ילדיהם לבתי הספר החדשים שהוקמו. כשחזר רבי ישראל מצא חורבן רוחני גדול בעירו, קשה היה לשכנע את היהודים להחזיר את ילדיהם לתלמודי התורה, חוששים היו להפר את החוק. בניסיון להציל את החינוך הטהור, שם רבי ישראל את פעמיו לעיר הבירה וביקש לפגוש את שר הצבא אופקיר, שחב לו את חייו. השר שמע כי רבי ישראל ממתין לפוגשו, יצא לקראתו כשהוא דוחה את עיסוקיו החשובים. בכבוד גדול קיבל השר את פני רבי ישראל, ממתין הוא לשמוע על מה ראה רבי ישראל להגיע בדחיפות לבניין הממשל. או אז דרש רבי ישראל מהשר לבטל את החוק שהעבירו אנשי האליאנס. התכרכמו פניו של השר אופקיר, "לא אוכל למלאות את רצונו של כבוד הרב", שח בצער לרבי ישראל "הן שר הצבא הנני, ואיני אחראי על החינוך". "אם כך" ענה לו רבי ישראל, "מעתה הנך גם שר החינוך" ועזב את המקום. נבון מדברי הרב, חזר שר הצבא למשרדו, מכשנכנס ציפתה לו משלחת משרי המלך, שקיבלו את פניו ובישרוהו, כי מעתה נוסף תפקיד על תפקידו ומקבל את תפקיד שר החינוך, לדאוג לשפר את החינוך במלכות. מיותר לציין, שהחלטה הראשונה שביצע השר אופקיר מתוקף תפקידו החדש, היה לבטל את החוק המחייב את ילדי ישראל ללמוד בבתי הספר החדשים.

הארבה

בפרשתנו קוראים אנו על המכה השמינית, מכת הארבה אותה הביא הקב"ה על המצרים, ארבה שכמוהו לא היה ואחריו לא יהיה כן, "וַיַּעַל הָאֲרֶבֶת עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּנַּח כָּל אֲבָל מִצְרַיִם ... וְלֹא נִוְתַר כֵּל יָרֵק בְּעֵץ וּבְעֶשֶׂב הַשָּׂדֶה כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם". מבאר המהר"ל כי נקרא שמו ארבה, על שם הריבוי.

מינים רבים של חגבים קיימים, למרבה הפלא, אורח החיים הרגיל של החגבים הוא בבודדים במקומות חמים ולא בלהקות. תהליך ההתפתחות של החגב מתחיל בזחל חסר כנפיים הבוקע מביצי החגב, ביצי החגב מצופים בקצף קשיח בלתי חדיר, מעת בקיעתו של הזחל הוא ניזון למשך השבועיים הראשונים מעלים ירוקים הנקרים בדרכו. לאחר מכן הוא עובר תקופת התנשלות שבמהלכה הוא משיל את הרובד החיצוני של גופו והופך להיות חגב בעל רגלי קפיצה וכנפיים, דמו קר וגודלו עשוי להגיע עד כ-6 ס"מ. צבע גופו של החגב הוא ירוק בהיר עד ירוק אפור. החגבים אינם מתלהקים, עפים בלילה למרחקים קצרים בלבד ואינם נודדים.

אולם, יש מינים מעטים כחגב המדבר והחגב הנודד, אשר מתרבים לפעמים באופן מואץ, מסיבה שאינה ברורה מספיק, לאחר התרבותם הם מתקבצים ללהקות ענק והופכים למזיקים ומסוכנים. הסכנה היא כאשר הלהקות החגבים האדירות מתחילות לשנות את מיקומן ונודדות ממקום למקום, להקת החגבים מחסלת את כל הגידולים החקלאיים הנקרת בדרכה.

להקות מכסות שטחים עצומים של אפלי קמ"ר. מדהים גלגות כי כאשר החגבים מתלהקים משתנה גודל גופם ומגיע עד 10 ס"מ, אף הכנפיים גדלות ומאפשרות תעופה טובה יותר. כמו כן מפתחים החגבים צבע גוף שונה, כהה יותר. חגב צעיר הופך את צבעו לחום, בתקופה מאוחרת יותר לורוד ובסופו לצהוב. הצבע הכהה של גופם מאפשר קליטה חזקה יותר של קרינה מהשמש, ומביא לעליה מהירה ורבה יותר של טמפרטורת הגוף. כך מתאפשר לחגב לאכול ולפעול במשך שעות יום רבות. הארבה נודד ופעיל רק ביום. הנדידה מתחילה בדרך כלל בשעות הבוקר המאוחרות לאחר שהארבה מתחמם בחום השמש וטמפרטורת גופו עולה עד 40 מעלות. כך ביכולתו לעבור מאות קילומטרים ביום מעל הים ומעל היבשה. נדידת הארבה מאזורי התפוצה שלו נפסקת כאשר יורדת שם הטמפרטורה ומתחילה עונת הגשמים. הארבה הנודד אוכל עלים וצמחיה ירוקה. המסוכן ביותר לחקלאות הוא הארבה הצעיר שצבעו חום, הוא מסוגל לאכול ביום כמויות עצומות של צמחיה, הרבה יותר ממשקל גופו. לאזורים שנפגעו מלהקת ארבה לוקח שנים רבות להתאושש.

אין דרכו של הארבה להכנס לבתים, ואכן המיוחד שהיה במכת הארבה שבמצרים, שנכנס הוא אף לבתי המצרים, שלא כטבעו. להקות הארבה בדרך כלל אינן מגיעות לארץ ישראל, אך היו מספר מקרים של התפשטות הארבה בארץ ישראל.